EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.12.19.
COM(2013) 915 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a baromfi esetében alkalmazott különböző kábítási módszerekről

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a baromfi esetében alkalmazott különböző kábítási módszerekről

1. ELŐZMÉNYEK

Az állatok leölésük során való védelméről szóló 1099/2009/EK tanácsi rendelet[1] 27. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy *„A Bizottság 2013. december 8-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a baromfi esetében alkalmazott különféle kábítási módszerekről, különösen a csoportos vízfürdős kábítókról, az állatjóléti, valamint a társadalmi-gazdasági és környezeti hatások figyelembevételével.”*

A jelentés elkészítése céljából a Bizottság megbízást adott *„egy, a baromfi esetében alkalmazott különböző kábítási módszerekről szóló tanulmány”* elkészítésére, majd 2012-ben benyújtották a végleges jelentést („2012. évi tanulmány”)[2] a Bizottságnak.

2. A BAROMFI ESETÉBEN ALKALMAZOTT KÁBÍTÁSI MÓDSZEREK

A baromfivágóhidak elsősorban a csoportos vízfürdő (vagy vízfürdő) nevű kábítási módszert használják. Ennek során a fejjel lefelé, lábbilincsre felfüggesztett baromfit részben vízbe merítik, amíg a szárnyuk beleér a vízfürdőbe, ahol áramütés éri őket. Az áramütés végighalad a testükön, és elkábítja őket a kivéreztetés előtt.

Ennek fő alternatívája az ellenőrzött légtérben történő kábítás (Controlled Atmosphere Stunning, CAS), ahol egy gázkeverékkel elárasztott kamrában kábítják el a baromfit.

Az Európai Unióban a **brojlercsirkék** (hústermelés céljából tartott csirkék) **80%-át vízfürdőben**, 20%-át pedig a CAS-módszerrel kábítják el[3].

Használatának aránya jelentősen eltér az egyes tagállamokban (például Németországban 60%, Franciaországban 5%)[4].

A vízfürdő egyéb alternatívái a fejen alkalmazott kábítás és az alacsony nyomáson történő kábítás (Low Atmosphere Pressure Stunning, LAPS).

---

1 HL L 303., 2009.11.18., 1.

2 *Tanulmány a baromfi esetében alkalmazott különböző kábítási módszerekről*, készítette: Élelmiszerlánc-értékelő Konzorcium, projektvezető: Agra CEAS Consulting, 2012. december 11. (http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/slaughter/study_stunning_poultry_en.pdf).

3 A CAS különböző rendszereket jelent a kialakítástól (vízszintes/függőleges), a feldolgozósorba való integrációtól és a használt gázkeveréktől (szén-dioxid vagy inert gázok) függően.

4 A tojótyúkok esetében a vízfürdő és a CAS alkalmazásának aránya az állatok számát alapul véve 83% és 7%, a szülőállományok esetében 61% és 37%, a pulykáknál pedig 76% és 24%.

A fejen alkalmazott elektromos kábítás során az egyes állatokon elektródákat használnak, amelyek körülfogják az agyat. Ez a módszer valamennyi faj esetében jól ismert, de a baromfivágóhidakon a vágósor nagy sebessége miatt egészen a közelmúltig nem alkalmazták. Az utóbbi években a módszer fejlődésen ment át és kiterjesztették, hogy nagyüzemi vágóhidakon is lehessen alkalmazni (óránként max. 9 000 baromfi).

A LAPS-módszer hasonló elven alapul, mint a gázzal történő kábítás, de a LAPS esetében gáz használata helyett fokozatosan kiszívják a levegőt a kamrából, ahol az oxigénhiány hatására elkábulnak az állatok. Az Európai Unióban még nem engedélyezett a LAPS-módszer használata, de az Egyesült Államokban már igen.

A jelenlegi trendek extrapolációja alapján az Európai Unióban öt éven belül általánosságban 15%-os eltolódás figyelhető majd meg a vízfürdőről a CAS javára (azaz a brojlercsirkék 65%-át vízfürdőben, 35%-át pedig a CAS-módszerrel kábítják el).

Ez a fejlődés azonban nem egyformán érinti a tagállamokat a különböző kulcsfontosságú tényezők, például a fogyasztói igények (az állatok jóléte, valamint a hús típusa: egész csirke vagy filé) és a munkaerőköltség terén megfigyelhető különbségek miatt.

Kevés tagállamban várható, hogy a termelésük több mint 80%-ában a CAS-módszerre térnek át (Németország, Ausztria és Finnország), de várhatóan jelentős számú ország tér majd át használatára több mint 50%-ban (Egyesült Királyság, Olaszország, Svédország, Hollandia és Belgium). Más tagállamokban várhatóan a vízfürdő marad a fő kábítási módszer.

3. ÁLLATJÓLÉTI MEGFONTOLÁSOK

Az 1099/2009/EK rendelet elfogadása előtt az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) kiadott két, az állatok kábításának és leölésének jóléti szempontjairól szóló véleményt (2004-ben és 2006-ban)[5][6].

Az EFSA a 2004. évi véleményében két fő problémát állapított meg:

- **a baromfi fejjel lefelé történő felfüggesztése és a lábbilincs használata fájdalmas**, különösen a nehéz vagy törékeny szárnyasok esetében[7], és ficamhoz vagy csonttöréshez vezethet;

- Az adott baromfit érő **áram erőssége** függ az adott állat elektromos ellenállásától, és nem lehet befolyásolni.

---

5 A főbb kereskedelmi állatfajok elkábítása és leölése fő rendszereinek jóléti szempontjai, *The EFSA Journal (2004), 45, 1–29.*

6 A kereskedelmi célból tenyésztett szarvasok, kecskék, nyulak, struccok, kacsák, libák és fürjek elkábítása és leölése fő rendszereinek jóléti szempontjai, *The EFSA Journal (2006) 326, 1–18.*

7 A pulykák és a brojler szülőállományok sokkal nehezebbek, mint az átlagos kereskedelmi brojlerek, a kitojt tojótyúkok csontozata pedig törékeny.

Válaszul ezekre a véleményekre, a 2013. január 1-jétől érvényes 1099/2009/EK rendelet meghatározza a vízfürdős kábítás esetében használt elektromos paramétereket (200–400 Hz frekvencia között 150mA).[8] Az Állat-egészségügyi Világszervezet is ezeket a paramétereket ajánlja[9].

2011-ben két tagállam javasolta az 1099/2009/EK rendelet által a vízfürdő esetében előírt elektromos paraméterek minimális értékeinek módosítását. Az EFSA megvizsgálta ezeket az adatokat, és 2012-ben elfogadott egy erre vonatkozó véleményt[10], amely szerint az EEG-vizsgálatok alapján **a vízfürdős kábítás hatékonysága max. 96%**. A vélemény azt is kihangsúlyozta, hogy szükség van további kutatásokra és végrehajtási intézkedésekre, például **a vágóhidak üzemeltetői hajlamosak csökkenteni az áramerősség nagyságát a hús minőségével kapcsolatos megfontolások** miatt.

Az EFSA véleményei arra is rámutatnak, hogy a CAS kiküszöböli a vízfürdő hátrányait, ha olyan paramétereket használnak, amelyek az állat leöléséhez vezetnek:

– a baromfit nem függesztik fel fejjel lefelé és nem bilincselik meg őket, miközben még eszméletüknél vannak;

– garantálja, hogy az állatok 100%-át leölik a kivéreztetés előtt.

A 2004. és 2006. évi EFSA vélemény nem értékelte a fejen alkalmazott kábítás módszerét, amelyet nemrégiben fejlesztettek ki a nagyüzemi vágósorokra.

4. GAZDASÁGI SZEMPONTOK

Az Európai Unió baromfihús-termelésére és -külkereskedelmére vonatkozó főbb gazdasági adatokat az I. melléklet tartalmazza.

4.1. A vízfürdő és egyéb módszerek összehasonlítása

4.1.1. Termelési költségek és költségmodell

A baromfi esetében alkalmazott, nagyüzemileg elérhető kábítási módszerek összehasonlítására költségmodell készült[11]. Az alábbi költségeket vették figyelembe: létesítés[12], karbantartás, a fogadáshoz és felfüggesztéshez szükséges munka, vízfogyasztás, a tisztításhoz szükséges víz, a kábításhoz használt áram, a kábításhoz használt gáz és a kábítással kapcsolatos egyéb munkaerőköltségek.

---

8 Az elektromos paraméterekkel kapcsolatban lásd az I. melléklet II. fejezetének 6. pontját, a berendezésekkel kapcsolatban lásd a II. melléklet 5. pontját.

9 7.5.7. cikk (3) bekezdés (b) pont, a szárnyasok elektromos árammal történő kábítása vízfürdőben – OIE Szárazföldi Állatok Egészségügyi Kódexe.

10 Tudományos vélemény a baromfivízfürdőhöz használt berendezés elektromos követelményeiről. EFSA Journal 012; 10(6):2757. 80 pp. doi:10.2903/j.efsa.2012.2757.

11 A LAPS használata az Európai Unióban nem engedélyezett, de egy amerikai vágóhídon már alkalmazzák.

12 Új létesítmények létesítési költségei, nem pedig átalakítási költségek.

Az 1. és 2. táblázat összefoglalja az egy baromfira jutó átlagos uniós költségeket nagy teljesítményű vágóhidak (12 000 baromfi/óra) és alacsony teljesítményű vágóhidak (6000, illetve 3000 baromfi/óra) esetében. Ezek az adatok az egyes erőforrások helyi költségeinek függvényei (tőke, energia, víz és munkaerő)[13].

[13] A 2012. évi tanulmány több forgatókönyvet tartalmaz.

1. táblázat: A különböző kábítási módszerek költségeivel kapcsolatos alapszámítások 12 000 baromfi/óra teljesítmény esetén

Költségtényező	**Vízfürdő**	**CAS**	**Fejen alkalmazott kábítás**	**LAPS**
Létesítési költség	43 000 EUR	308 300 EUR	370 000 EUR	500 000 EUR
Karbantartás (a létesítési költségek %-a)	3,45%	6,9%	3%	2,4%
A fogadáshoz és felfüggesztéshez szükséges munka	97 óra/nap	90 óra/nap	96 óra/nap	90 óra/nap*
A kábításhoz és tisztításhoz szükséges víz	9 m3/nap	3,5 m3/nap	0,96 m3/nap	3,5 m3/nap*
Áramfogyasztás	5,2 kWh/nap	127 kWh/nap	9,6 kWh/nap	1136 kWh/nap
Gázfogyasztás	–	3,1 tonna/nap	–	–
Egyéb munka	3 óra/nap	5 óra/nap	0,5 óra/nap	5 óra/nap*
Egy baromfira jutó költség (EU-átlag)	**2,439 cent**	**3,495 cent**	**2,521 cent**	**2,641 cent**
Egy baromfira jutó költség (ahol a munkaerő, a víz és az áram költsége magas)	4,135 cent	5,105 cent	4,151 cent	4,367 cent
Egy baromfira jutó költség (ahol a munkaerő, a víz és az áram költsége alacsony)	0,389 cent	1,562 cent	0,549 cent	0,679 cent
Források és súlyozás	*Gyártók: 45%;* *Vágóhídi felmérés 9000–13 000 baromfi/óra kapacitás esetén (az adatokat 12 000 baromfi/óra kapacitáshoz igazították) 45%;* *Szakirodalom: 10%*	*Gyártók: 45%;* *Vágóhídi felmérés valamennyi kapacitás esetén (az adatokat 12 000 baromfi/óra kapacitáshoz igazították) 45%;* *Szakirodalom: 10%*	*Gyártók*	*Gyártók; a CAS-ra vonatkozó munkamennyiség-becslés.*

* Az adatok a CAS-ra vonatkozó becslésekből származnak, mivel a rendszerek hasonlóak és konkrét adatok nem állnak rendelkezésre. A dokumentáció egyértelművé tette, hogy a LAPS kábítási eljárás során nem használnak vizet, de a CAS-rendszerben a tisztításhoz igen.

2. táblázat: 6 000, illetve 3 000 baromfi/óra kapacitással rendelkező vágóhidak költségmodellje

Költségtényező	Vízfürdő	CAS	Fejen alkalmazott kábítás	LAPS
Különbségek 6000 baromfi/óra esetén				
	A létesítési költség valamivel alacsonyabb, a vízfogyasztás és a munkaóra kevesebb, az áramfogyasztás nagyjából ugyanakkora.	A létesítési költség, illetve a víz- és áramfogyasztás ugyanakkora. A munkaóra és a gázfogyasztás arányosan kevesebb. A karbantartás költségei az alacsonyabb teljesítmény miatt kisebbek.	A létesítési költség valamivel alacsonyabb (350 000 EUR), a munkaerő és az áramfogyasztás költsége arányosan kisebb.	A létesítési költségek felére csökkentek a LAPS-kamrák felének eltávolításával (250 000), az áramfogyasztás és a munkaóra is arányosan csökkent.
Egy baromfira jutó költség (EU-átlag)	**2,541 cent**	**3,687 cent**	**2,716 cent**	**2,667 cent**
Egy baromfira jutó költség (ahol a munkaerő, a víz és az áram költsége magas)	4,294 cent	5,33 cent	4,356 cent	4,412 cent
Egy baromfira jutó költség (ahol a munkaerő, a víz és az áram költsége alacsony)	0,422 cent	1,73 cent	0,733 cent	0,682 cent
Különbségek 3 000 baromfi/óra esetén				
	A létesítési költség valamivel alacsonyabb, a vízfogyasztás és a munkaerő költsége kisebb, az áramfogyasztás nagyjából ugyanakkora.	A létesítési költségek, illetve a víz- és áramfogyasztás költsége ugyanakkora. A munkaerő és a gázfogyasztás költsége arányosan kisebb. Alacsonyabb karbantartási költségek.	A létesítési költség ugyanakkora, mint 6000 baromfi/óra kapacitás esetén (350 000 EUR), a munkaerő és az áramfogyasztás költsége arányosan kisebb.	A létesítés költsége és az áramfogyasztás ugyanannyi, mint 6000 baromfi/óra kapacitás esetén[14]. A munkaóra arányosan csökkent.
Egy baromfira jutó költség (EU-átlag)	**2,584 cent**	**4,053 cent**	**3,121 cent**	**3,087 cent**
Egy baromfira jutó költség (ahol a	4,34 cent	5,761 cent	4,78 cent	5 cent

[14] A létesítési költségeket ugyanakkorának feltételezik, mint 6 000 baromfi/óra kapacitás esetén, mert nem világos, hogy a rendszer átalakítható-e ennél kisebb teljesítményre.

Költségtényező	Vízfürdő	CAS	Fejen alkalmazott kábítás	LAPS
munkaerő, a víz és az áram költsége magas)				
Egy baromfira jutó költség (ahol a munkaerő, a víz és az áram költsége alacsony)	0,463 cent	2,046 cent	1,116 cent	1,024 cent

Általában véve **a vízfürdő a legolcsóbb,** a CAS pedig a legdrágább kábítási módszer[15]. A nagy teljesítményű vágóhidak esetében a két módszer költségének különbsége kisebb.

A vízfürdős kábítás több előnnyel rendelkezik a többi módszerhez képest ott, ahol a termelési költségek alacsonyabbak. Ahol viszont magasabbak, különösen a munkaerő tekintetében, nincs akkora eltérés a vízfürdő és más módszerek költségei között. Ez a megállapítás megfelel annak a tapasztalati megfigyelésnek, hogy a CAS-módszert az Európai Unió olyan területein alkalmazzák, ahol a munkaerő költsége viszonylag magas.

Úgy tűnik, hogy amikor a vágóhidak üzemeltetői kábítási rendszert választanak, a döntést nem a kiskereskedelmi árakra gyakorolt hatás befolyásolja (egy 1,5 kg-os csirke átlagos kiskereskedelmi ára 5,07 EUR), hanem az induló beruházási költségek közötti nagy különbség, valamint a kábítási rendszerhez szükséges hely nagysága (lásd lent).

4.1.2. Bevételek/piacok

A vágóhidak üzemeltetői attól függően választanak kábítási módszert, hogy milyen piacon kívánják értékesíteni az árut.

A bevételek hatása az alábbi három mechanizmuson keresztül figyelhető meg:

– Piacra jutás: a forgalmazók kérhetik bizonyos kábítási módszerek használatát minőségi, állatjóléti vagy vallási okokból (halal[16], kóser).

– Jobb húsminőség: a piacok magasabb árat fizethetnek, ha a levágott részek (mellfilé, szárny, láb) mindig megfelelnek az igényeknek (szín, véres részek hiánya).

– Veszteség a trimmelés miatt: károsan érinti a bevételeket, ha a kábítási módszerek miatt nő a trimmelés szükségessége (húsveszteség és munkaerőköltség).

[15] A fejen alkalmazott kábítással és a LAPS-sal kapcsolatos adatok főként a gyártók információin alapulnak, így elképzelhető, hogy optimistábbak, mint az ipari gyakorlat.

[16] Lásd a későbbiekben a 8. szakaszt.

A gyakorlatban az a legfontosabb **piaci mutató**, hogy a **baromfit egészben,** további feldolgozás céljából (amikor a tökéletlenségek kevésbé fontosak) értékesítik-e vagy **frissen darabolva a kiskereskedelemben** (ahol alapvető szempont a látvány).

Nincs olyan átfogó tanulmány, amely közvetlenül összehasonlítaná a különböző kábítási módszerek használata után nyert hús minőségét. Emellett a minőségre gyakorolt hatás nagymértékben függ számos más tényezőtől, különösen a használt paraméterektől, az állomány származásától, a baromfi leölést megelőző kezelésétől és szállításától stb.

Ilyen fenntartások mellett a különböző kábítási módszerek használata után nyert hús minőségének összehasonlítása az alábbiak szerint foglalható össze:

– úgy tűnik, hogy a CAS és a fejen alkalmazott kábítás[17] jobb minőségű húst eredményez (nagyobb a véres részek nélküli mellfilé aránya), mint a vízfürdő;

– a baromfi élve történő megbilincselése miatt a vízfürdőben általában gyakoribb a láb károsodása;

– a CAS-módszer esetében általában gyakoribb a szárny károsodása, mert a kábítás során a baromfi jobban csapkod a szárnyával, különösen inert gázok alkalmazása esetén;

– a CAS-módszer esetében gyakrabban előfordulhat bőrkárosodás, mert nehezebb a kopasztás.

Összességében **úgy tűnik, hogy a CAS előnyösebb a mellfilét igénylő piacok számára** (első osztályú minőség), de az egész baromfit igénylő piacokon nem versenyezhet a vízfürdővel.

4.1.3. A kábítási rendszer kiépítéséhez szükséges hely

A korábban felvázolt költségmodell mellett figyelembe kell venni a vízfürdőről más rendszerre való áttéréshez szükséges helyet is.

A vízfürdőről a CAS-módszerre (és valószínűleg a LAPS-ra) való áttérés építési és szerkezeti módosítási költségei jelentősek, és elrettentően magasak lehetnek. Ezek a költségek a vízfürdőről a CAS-rendszerre (és valószínűleg a LAPS-ra) való áttérés esetében valószínűleg magasabbak, mintha fejen alkalmazott kábítást alkalmazó rendszerre térnének át, amely nem igényel több helyet, mint a vízfürdő.

5. A VÁGÓHÍDI ALKALMAZOTTAK MUNKAKÖRÜLMÉNYEI

Azok a rendszerek, amelyek nem dolgoznak eszméletüknél lévő állatokkal (CAS és LAPS), a többi rendszerhez (vízfürdő és fejen alkalmazott kábítás) képest pozitív hatást gyakorolnak a munkakörnyezetre, mert alacsony a porszint (nincs

[17] Mivel a fejen alkalmazott kábítás nagyüzemi rendszerét továbbra is kevés vágóhídon használják, az információ független felülvizsgálata nem történt meg.

szárnycsapkodás), átlagosak a fényviszonyok[18], az alkalmazottak kevésbé sérülnek meg és kisebb fizikai erőfeszítéseket kell tenniük. Egy forrás[19] szerint csökken a munkások fluktuációja és a munkaerő-toborzás költsége is.

6. KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMPONTOK

A 2012. évi tanulmány hat környezetvédelmi szempontból hasonlította össze a vízfürdőt és a CAS-módszert: por- és szagszennyezés, energiafogyasztás, nem hasznosítható hulladék, vízfogyasztás, hűtés és üvegházhatást okozó gázok kibocsátása.

Úgy tűnik, hogy a két módszer környezeti hatásai összességében nem sokban térnének el egymástól, a CAS mégis némi előnnyel bír a vízfürdővel szemben a por/szag, a hulladék és a vízfogyaszás terén, míg a vízfürdő kisebb áramfogyasztással jár, és kevesebb üvegházhatást okozó gázt bocsát ki.

7. A GLOBÁLIS VERSENYKÉPESSÉG SZEMPONTJAI

Az Európai Unió baromfi-feldolgozó ágazatát a globális versenyképesség és a harmadik országok által támasztott versenykényszer szempontjából is értékelni kell.

Az egész baromfit és a fehér húst (mell) tekintve a világpiac legnagyobb beszállítója Brazília (a világkereskedelem 80%, illetve 85%-a), a vörös hús (láb) tekintetében pedig a második helyen áll (30%).

A világ baromfipiacának **globális versenyképességét** főként **a takarmány költsége határozza meg, amely a teljes termelési költség 50–70%-át teszi ki.** Az olcsóbb takarmány miatt Brazíliában, Argentínában és az Amerikai Egyesült Államokban általában 40%-kal alacsonyabbak a termelési költségek, mint az Európai Unióban és az ázsiai országokban. Brazíliában és Thaiföldön a **kedvező éghajlati feltételek** és az alacsonyabb **munkaerőköltségek** is jelentősen csökkentik a költségeket.

Brazíliának a világ baromfipiacán betöltött vezető szerepe az export fontosságával is magyarázható, mert az exportpiacok kereslete elsőbbséget élvez a belső kereslettel szemben (ellentétben az Európai Unióval és az Amerikai Egyesült Államokkal, ahol az export főként a belső kereslet melléktermé ke).

Az Európai Unióban tiltott antimikrobiális kezelések miatt az Amerikai Egyesült Államokból az Európai Unióba irányuló export nagymértékben korlátozott. Az Amerikai Egyesült Államok azonban jelentős versenytárs az olyan exportpiacokon, mint például Oroszország, amely a vöröshústöbblet fontos célállomása.

Thaiföld feldolgozott termékeket exportál az Európai Unióba, de a globális piacokon általában nem versenyez az európai uniós exportőrökkel.

---

[18] Az élő baromfival való munka során az állatok nyugalma érdekében kevés fényben dolgoznak.

[19] PETA (2007) Ellenőrzött légtérben történő leölés vs. elektromos bénítás. A baromfi-vágóhídi rendszerek összehasonlító elemzése állatjóléti, munkabiztonsági és gazdasági szempontokból. PETA USA, 2007. június.

A baromfi esetében világszerte **továbbra is a vízfürdő a leggyakoribb kábítási módszer.** A CAS-módszert csak kevés harmadik ország használja, és főként az EU-ra korlátozódik.

A vágóhídi költségek a teljes termelési költségek 14–22%-át teszik ki, és azokat főként a munkaerőköltségek határozzák meg, ami abszolút és relatív értelemben is előny Thaiföld és Brazília számára.

A hosszú távú gazdasági előrejelzések szerint jelentős növekedés várható a világ baromfipiacán. A továbbfeldolgozott termékek iránti növekvő kereslet hosszabb távon a CAS-módszer alkalmazásának kedvezhet.

8. EGYÉB SZEMPONTOK

Néhány vágóhíd-üzemeltető esetében a muszlim vallási előírásoknak való megfelelés is szerepet kap egyes kábítási módszerek vagy paraméterek kiválasztásában. Nem létezik olyan kölcsönösen elfogadott álláspont az állatok kábításával kapcsolatban, amelyben valamennyi muszlim közösség egyetértene, de a többségük elfogadná a kábítást, ha az állat a kivéreztetés elmaradásakor képes visszanyerni az eszméletét.

A kábítási paraméterek beállításától függően a vízfürdős kábítás, a CAS-módszer és a fejen alkalmazott kábítás hatása is visszafordítható. Ugyanakkor mivel a vízfürdős kábítás és a CAS-módszer csoportos kábítási módszer, csak akkor biztosítható, hogy a kivéreztetés elmaradásakor valamennyi állat visszanyeri az eszméletét, ha csökkentik a kábítási paraméterek értékét és ezáltal a megfelelően elkábított állatok arányát.

Általában a CAS-módszert használják az állatok leölésére, ezért a muszlim közösségek ritkán fogadják el a halal szempontjából (fennáll annak a kockázata, hogy az állatot visszafordíthatatlanul elkábították). A rendeletben előírt, a vízfürdőre vonatkozó elektromos paraméterek nem feltétlenül garantálják, hogy valamennyi elkábított állat teljesen magához tér.

Továbbá a vágóhídi szempontok mellett a kábítási módszerek állatjóléti előnyeit, illetve hátrányait is figyelembe kell venni. Az olyan kábítási módszerek, mint a vízfürdő (amely jelenleg az egyetlen széles körben elérhető megoldás a kisebb vágóhidak számára) használatának korlátozása azzal fog járni, hogy a külterjes gazdálkodást folytató régiókból származó állatokat nagy távolságokra kell szállítani.

9. KÖVETKEZTETÉSEK

A baromfi esetében alkalmazott különböző kábítási módszerek közül világszerte és az Európai Unióban is a vízfürdős kábítást használják a leggyakrabban. Ez a módszer jelent meg elsőként, olcsó, technológiailag elérhető, nem igényel sok helyet, és elegendő számú baromfit bénít le ahhoz, hogy a nagyüzemi vágóhidakon az állatokat automatikus nyakvágó berendezéssel véreztessék ki.

A CAS-módszer várhatóan tovább terjed néhány tagállamban a jó minőségű hús iránti megnövekedett kereslet és a magasabb munkaerőköltségek miatt, a vízfürdős kábítást pedig várhatóan továbbra is széles körben alkalmazzák az Európai Unióban.

A vízfürdő fő nagyüzemi alternatíváját a CAS jelenti. Az egyéb alternatívái jelenleg még nem elég felejtettek ahhoz, hogy azonnali választási lehetőséget biztosítsanak. A CAS előnyös az állatok jóléte, valamint a hús minősége és a munkakörülmények szempontjából. Ugyanakkor költséges, több helyet igényel a létesítése, és jelenleg a nagy teljesítményű vágóhidakra tervezték őket.

A vízfürdős kábítás megszüntetése jelenleg gazdaságilag nem életképes megoldás, mert az EU-ban található vágóhidak jelentős részét alkotó közepes vagy kis teljesítményű vágóhidak számára a jelen körülmények között nincs gyakorlati alternatívája.

Fontos, hogy a tagállamok egységesen alkalmazzák az új állatjóléti előírásokat, és ezzel egyenlő esélyeket teremtsenek a vágóhidak üzemeltetői és az állatok jóléte számára.

A Bizottság továbbra is gondosan követi a tagállamokban történő végrehajtásukat, valamint a meglévő uniós szabályok alkalmazása terén bevált gyakorlatok és bekövetkezett innováció értékelését, teljesítményértékelését és terjesztését.